

Juhlan puheissa viitattiin — karjalaisuuden merkeissä kun koolla siis oltiin — menneisyyteen, jolloin Karjalan heimo oli osa Suomen kansan ruumista. Nyt sotien pirstomana maa on menettänyt alueellisesti parhaimman osan maakuntana. Sen tähden muistot ja kaikki se, mitä vielä nyt tallella on, on säilytettävä. Vartiuskylä vaikka onkin Kainuun yksi kaikkein kauneimpia, on kuitenkin seutua, minkä kautta Kajaanin tohtori Elias Lönnrot aikoinaan kulki löytääkseen Vienan-Karjalan ikimetsien sylistä suomalaisen vanhan runouden ja hengen viimeiset, katoavat rippeet.

Haastattelun vuosisadan vaihteen Vartiuksesta piti opettaja Pekka Lehtomäki. Hän haastatteli neljää vanhaa kuhmolaista, opettaja Herman Niskasta Lentiirasta sekä Vartiuskylän isäntiä Johannes Huotaria, Antti Polvista ja Juuso Polvista. Viimeisimpänä ohjelmanumerona oli vienankarjalaiset häät, jonka esittivät paikkakuntalaiset amatöörinäyttelijät. Vienankarjalaisiin vaatteisiin pukeutuneet näyttelijät esittivät häät kosinnasta aina morsiamen sulhasen kotiin tulon saakka.

Kotiseutujuhlan päätteeksi laulettiin yhteisesti »Laulu Kainuulle».

Juhla kokonaisuudessaan hajanaisen syrjäkylävän yhteisvoimin järjestämänä ja läpiviemänä oli kohottava, hyvin miellyttävä.

Virson karjalaiset

Lehtemme tilausluettelossa on useita osoitteita, jotka päättyvät sanoihin Virsbo, Sverige. Sikäliäiset heimoveljemme ja -sisaremmet ottavat painokkaasti osaa paikalliseen suomalaiseen seuratoimintaan sekä lisäksi Ruotsin suomal. ortod.seurakunnan elämään. Suomalaisten Uutislehti kertoo äitienpäivän vietosta näin:

Äitien päivää vietettiin Virsossa jo perinteelliseksi muuttunein menoin. Tilaisuus aloitettiin suvivirrellä, jota seurasi rva Helena Ruuskan päivänkohtainen tervehdyspuhe. Ohjelman kohokohdan muodosti pikkutyttöjen esiintyminen, johon osallistuivat Leena Majoinen, Airi Syrjä-oja, Leena Syrjä-oja, Raija Karmunen, Merja Auvinen, Maari Häkkinen, Marjaleena Ränä, Laila Roiha, Ulla Roiha ja Pirjo Ruuska.

Ohjelman oli suunnitellut taitavasti rouva Helena Ruuska. Lasten suorittama osuus oli hyvin onnistunut ja meille vanhemmille mieliin painuva.

Orkesterinjohtaja T. Pyykönen pojat Rauno ja Seppo esittivät isänsä johdolla klarinettimusiikkia — tietenkin puhtaasti ja kauniisti.

Virson isät keittivät ja tarjoilivat äitien kahvit. Nikolai Koderev, Kalevi Kankaanpää, Lauri Leinonen ja Veikko Majoinen olivat tämän kauniin tavan toteuttajina. Äidit kukitettiin. Lopuksi esitettiin filmi »Suomen sotainvalidien poluilta».

Kaunis ja onnistunut tilaisuus.

(M)

MERKKIPÄIVÄ

Prof. Onni Okkonen.

Onni Okkonen 75 vuotta

75 vuotta täytti sunnuntaina, elokuun 20 päivänä 1961 Suomen Akatemian jäsen, professori Onni Okkonen.

Akateemikko Okkonen on erittäin merkittävän tiedemiesuransa ohella monin tavoin osallistunut Karjalan ja karjalaisuuden hyväksi tehtyyn työhön. Hän on toiminut mm. Karjalaisen Osakunnan inspektorina vuosina 1927—1948 jona aikana hänen vaikutuksensa moniin karjalaisiin opiskelijapolviin on ollut perustavaa laatua. Erikoisesti on professori Okkosta lähellä ollut Kalevala, sen synty ja alkuperä ja karjalainen taide siihen luettuna karjalaisuuden vaikutus taiteeseemme. Myös kaudonkirjallisuuden ohella on Okkonen viljellyt heimoaiheita omassa runomuotoisessa romaanissaan Raida ja Jigmort.

Seuramme julkaisuun professori Okkonen on antanut panoksensa toimimalla v. 1959 toimituskunnan jäsenenä. Hän on myös kirjoittanut seuramme 50-vuotisjulkaisuun ansiokkaan tutkielman »Itä-Karjalan taideperinteistä ja karelianismista Suomen taiteessa».

Lehtemme ja sen lukijakunta esittää myöhästyneet mutta sitä sydämellisemmät onnentoivotuksensa ansioituneelle karjalaiselle ja karjalaisuuden vaalijalle.

AL

80 vuotta täytti 8. 7. emäntä Martta Röppänen, o.s. Paulov, Iisvedellä. Hän on syntynyt Impilahdella. Elämäntyönsä hän on suorittanut perheensä piirissä. Avioliitosta on syntynyt kaikkiaan kaksitoista poikaa ja neljä tytärtä. Suuren perheen äitinä hänen pitkän elämänsä päivät ovat olleet täynnä ututteraa työtä ja aherrusta.

80 vuotta täytti 26. 6. ent. kauppias Pekka M e n t u Mäntyharjun Kytälässä. Hän on syntynyt Raudussa, jossa mieheksi vartuttuaan viljeli ensin kotitilaansa. V. 1907 hän siirtyi Kivennavan pitäjän Raivolaan, jossa harjoitti kahvila-ravintolaliikettä vuoteen 1919. Tällöin hän perusti maakaupan, jota hän harjoitti vuoteen 1937. Tämän jälkeen hän harjoitti pääasiassa kiinteistökauppoja Kannaksella, Kivennavalla ja Terijoella. Sotien johdosta hän joutui siirtymään siirtoväen mukana Mäntyharjulle, jossa viettää vanhuudenpäiviään pirteänä karjalaisena »eläkevaarina».

Hänen Aili-tyttärensä meni naimisiin edesmenneen Aleksii Karppelan kanssa.

— 75 vuotta täyttää 6. 9. 61 Grigo Andrejev Åshammarissa, Ruotsissa. Hän on Ruotsin suomalaisen ortod. seurakunnan jäsen.

60 vuotta täytti 14. 7. pankinjohtaja Mikko S e t k ä n e n Siilinjärvellä. — Hän on syntynyt Salmisissa, missä hoiti kotitilaansa ja toimi myöhemmin Kansallis-Osake-Pankin Salmin konttorin johtajana. Sotien jälkeen hän on hoitanut KOP:n Siilinjärven konttoria, mitä tointa hoitaa edelleenkin. Hän on osallistunut myös kunnallisiin luottamustehtäviin. Salmisissa hän oli mm. köyhäinhuoltokunnan puheenjohtajana n. viisi vuotta. Salmin kunnan palovakuutusyhdistyksen toimitusjohtajana vv. 1929—1944, ortodoksisen seurakunnan rahastonhoitajana vv. 1932—1945 ja Salmin kunnan rahastonhoitajana vv. 1929—1930. Kirkkojoen kansakoulun johtokunnan puheenjohtajana ja jäsenenä hän toimi useiden vuosien ajan. Salmin asutuslautakunnan puheenjohtajana pankinjohtaja Setkänen oli kymmenen vuotta. Siilinjärvellä hän on kuulunut kunnanvaltuustoon ja kansakoululautakunnassa hän on toiminut kahdeksan vuotta. Siilinjärven kunnan tilintarkastajana hän on ollut noin kymmenen vuotta ja ortodoksisen kirkollishallituksen ja Kuopion seurakunnan tilintarkastajana useita vuosia. Valtiollisten ja kunnallisten vaalilautakuntien puheenjohtajana hän oli vv. 1926—1960. Hän on Siilinjärven Karjalaiset ry:n rahastonhoitaja ja kuuluu Savo-lehden hallintoneuvostoon. Hän on kuulunut Kuopion ortodoksisen seurakunnan valtuustoon. Pankinjohtaja Setkänen on osallistunut vapaus-, talvi- ja jatkosotiin.

— 60 vuotta täytti 17. 7. opettaja Martta T o r o i l a, o.s. Rissanen, Maaningan Haatalassa. Päästötodistuksen hän sai Suistamon seminaarista v. 1920, minkä jälkeen hän toimi opettajana Suistamon Pyörittäjä — Leppäsyryssä ja Salmin Uksalonpäässä vv. 1922—1939. Salmin Perämaasa hän oli opettajana vv. 1940—1942 ja v. 1944, sekä Kannonkosken Terelässä vv. 1942—1944. Myöhemmin hän on toiminut opettajana Tuusniemen Kosulassa ja viime vuosinaan Maaningan Pulkonkoskella.

10. 8. 1961 täytti Jyväskylässä 60 vuotta rovasti Lauri Mitronen. Merkkipäivän johdosta hän kertoi meille tunnettuun välittömään ja suorasuokaiseen tapaansa näin:

»Olen syntynyt Tunkualla 10. 8. 1901. Isäni oli maanviljelijä ja kulkukauppias, kävi monet kerrat Suomessa kauppamatkoilla ja toi kotiin n.s. ruotsintavaroita, joita me uteliaina katselimme. Olin aikunut Äänislinnan pappisseminaariin, mutta jouduin Sortavalaan. Sitä ennen vuosina 1923—1924 olin Itä-Karjalan kansanopistossa, jolloin meitä itäkarjalaisia oli 28 oppilasta.

Vuonna 1931 vihittiin minut papiksi ja määrättiin Valamon luostariin suomenkielisiä jumalanpalveluksia toimittamaan. Olin samalla Valamon luostarin poikakodin johtajana 1932—1936. Sen jälkeen tulin valituksi Sortavalan seurakunnan toiseksi papiksi ja vuodesta 1945 kirkkoherraksi.

Kemissä ollessani seminaarien kesälomien aikana otin osaa itäkarjalaisten kerhotoimintaan, hoitin yhteislaulua, pidin hartaushetkiä ja koetin johtaa yhteislaulua (kirkkolauluja). Rovasti Ievasen kanssa toimitin kymmeniä jumalanpalveluksia, joissa usein saarnasin. Hartaasti toivoisin, että Keski-Suomeen saataisiin itäkarjalaisten kerhotoimintaa vaalimaan Karjalan heimon arvokkaita perinteitä ja kulttuurielämän arvoja.

60 vuotta täytti 10. 7. kansakoulunopettaja Olga Partala, o.s. Rinne, Vesannon Niinivedenpäässä. — Hän on syntynyt Suistamolla. Valmistuttuaan Suistamon alakansakouluseminaarista hän toimi vuodesta 1921 opettajana Suojärven Annantehtaalla, Kuusamon Lämsän kylässä sekä Salmin Uksalonpään ja Haapaniemen kouluissa. Sotien jälkeen hän oli opettajana Varpaisjärven Ohramäellä, Pielaveden Tommanmäellä, Kiteen Rokkalla ja Muuruveden Västinniemiessä. — Vuodesta 1956 hän toimii opettajana Vesannon Niinivedenpään kansakoulussa. Opettaja Partala on täydentänyt opintojaan Tornion seminaarissa ja ottanut osaa erilaisiin kesäkursseihin.

60 vuotta täytti 27. 7. kirkkoherra, rovasti Vilho H o k k i n e n Kuopiossa. Hän on syntynyt Suojärvellä, suoritti ort. pappisseminaarin v. 1933 ja toimi kaksi vuotta kanttorina. Vuodesta 1935 lähtien hän oli pappina Tiurulan seurakunnassa ja sisälähetystyössä. Vuodesta 1938 lähtien hän toimi Kuopion seurakunnassa. Hän on kirkkokuntansa nimekkäimpiä pappismiehiä, joka on ollut monissa luottamustoimissa, kuten esim. Veljeskunnan komitean puheenjohtajana, viimeisten kirkkokousten jäsenenä ja nykyisin kirkollishallituksen pappisvarajäsenenä. Kirkkokunnan keskuspaikan tuomiokirkon rovastina hän on joutunut järjestämään monia kirkkokunnallisia tilaisuuksia ja edustamaan kirkkokuntaa.

60 vuotta täytti 10. 6. kauppias Leo H a t t u n e n Isossakyrössä. Hän on syntynyt Suojärvellä. Kaupiaan poikana hän itsekin antautui tälle alalle harjoittaen liiketoimintaa Karjalassa. Alueluovutuksen tapahduttua hän siirtyi Isoonkyröön v. 1944 ja

perusti sinne vähittäismyymälän, jota on vuosien mittaan laajentanut. Tämän lisäksi hän on osallistunut yhteiskunnallisiin tehtäviin mm. ortodoksisen seurakunnan kirkkovaltuuston jäsenenä. Lisäksi hän kuuluu KOP:n konttorin valvojiin. Kuorolaulu ja hiihto kuuluvat hänen harrastuksiinsa ja hän toimii paikallisen urheiluseuran hiihtojaoston puheenjohtajana. Kilpahihtäjänä hän on saavuttanut mm. armeijan mestaruuden v. 1922 ja osallistunut Salpausselän kisoihin v. 1926.

Päätoimittaja Teuvo Karreinen.

— 50 vuotta täytti 14. 7. 61 päätoimittaja Teuvo Tapio Karreinen Valkeakoskella, jossa tämäkin heimolehtemme painetaan. Luemme Karreisen läheisiin heimolaisiimme, sillä vaikka hän on syntynyt Helsingissä, on hän lähinnä Pohjois-Karjalan poika, jonka suvussa virtaa uhtualaisvienalaista verta. Hänet tunnetaan lahjakkaana lehtimiehenä, kirjallisuuden, kuvaamataiteen ja näytelmätaiteen arvostelijana. Hän on kuvannut luontoa akvarelli- ja öljyvärein sekä innokkaasti valokuvailut ja vieläpä runoilut.

Erytisestä lahjakkuudesta on todistena se, että poika ponkasi suoraan neljännelle luokalle Joensuun Lyseoon, mistä tuli ylioppilaaksi mainioin arvosanoin. Yliopisto-opiskelu kohdistui estetiikkaan ja kieliin, mutta sitten johti elämänkulku nuorukaisen lehtialalle, joka tässäkin tapauksessa vei miehen lopullisesti. Isän perintö oli ehkä osaltaan vaikuttamassa, sillä hänkin oli aikanaan toiminut lehtialalla. Opiskeluaikanaan Tapio Karreinen oli mukana osakuntaelämässä ja sai mm. Karjalaisen Osakunnan kansanrunouden keruustipendin Raja-Karjalaan.

Lehtialan aakkoset »Teuvo» on opetellut Karjalaisessa Joensuussa, joka yhäkin kuuluu hänen rakkaimpien lehtiensä joukkoon. Sieltä tie kulki yhä vaativampiin tehtäviin. Kauppalieden ulkomaanosaston toimittajana hän oli vv. 1938—40, saman lehden toimitussihteerinä 1940—42. Vv. 1943—44 hän hoiti John Nurminen Oy:n mainosmiehen tehtäviä ja siirtyi sitten v. 1944 Viikkosanomien päätoimittajaksi vuoteen 1949. Tänä kautena Viikko-

sanomat koki täydellisen muodonmuutoksen vaihtuessaan nykytyyppiseksi kuvalehdeksi. Päätoimittajan tehtävät tämän suuren uudistuksen läpiviemisessä olivat moninaiset ja tärkeät. Toimittuaan sittemmin Suomen Autoklubin tiedotusosaston päällikkönä ja Moottori-lehden päätoimittajana sekä Helsingin olympialaisten aikana niiden kuvauselimen, Olympia-Kuvan, johtajana Tapio Karreinen vuonna 1952 siirtyi Valkeakosken Sanomien päätoimittajaksi toimien samalla vuoteen 1960 saakka Työn Äärestä-lehden toimitussihteerinä. Helsingissä ollessaan Tapio Karreinen toimi mm. Aikakauslehdentoimittajien Liiton asiamiehenä sekä erilaisissa tehtävissä Elokuvajournalistit ry:ssä. Hänen pätevää lehtimieskykyään on käytetty hyväksi mm. aikakauslehdentoimittajien kursseilla, joilla hän on ollut opettajana.

K.s. Viron ortodoksisen kirkon pakolaisuudessa Ruotsissa asunut piispa Jüri Vä l b e kuoli Tukholmassa 3. 8. 61. Julkaisemme hänestä muistokirjoituksen lehtemme seuraavassa numerossa.

— 27. 6. 61 kuoli kauppias Riku P i k a r i n e n. Hän oli kotoisin Repolasta. Ennen sotia hän toimi Suojärvellä ja sotien jälkeen Kotkassa.

— 2. 6. 61 kuoli kauppias Vilho T i a i n e n Helsingissä. Hän oli syntynyt 25. 12. 1891 Salmassa.

— Niilo P r i t t i n e n kuoli Ruotsissa 27 v. ikäisenä Hallstahammarin Bultfabriken AB:n räjähdysnettomuuden uhrina. Suku on tietävästi kotoisin Suojärveltä. Hänet haudattiin 14. 5. Suomeen, Petäjärvelle. Siunauksen toimitti rovasti Lauri Mitronen. Suremaan jäivät 25-vuotias vaimo Anja Maritta sekä tyttäret Anita Anneli ja Asta Hanneli. Suomalainen Uudislehti toimeenpani rahankeräyksen perheen hyväksi.

Viron pakolaiskirkkoa on kohdannut raskas menetyt. Juhannusviikolla, juuri ennen suurta virolaista laulujuhlaa, kuoli odottamatta yli diakoni, insinööri M i h k e l S u u r s ö ö t. Hän oli suorittanut ylioppilastutkinnon Tallinnassa ja jatkoi opintojaan Pietarin teknillisessä korkeakoulussa sekä toimi rakennusalalla Viron sotaministeriön alaisilla työmailla. Hän otti osaa Viron vapaussotaan. Suursööt oli musikaalinen ja joutui aikaisin ortod. laulukuoroon. Vuonna 1927 hänestä tuli Tallinnan ortod. katedraalin kuoron johtaja. Myöhemmin hän perusti Viron ortod. kirkon edustuskuoron, metropoliidi esinduskoori. Tämä kuoro tuli laajalti tunnetuksi ja on se konsertoinut mm. Helsingissä. Pakolaisuudessa hän toimi Tukholman virolaisen kirkkokuoron johtajana. Diakoniksi hänet vihittiin Virossa ja yli diakoniksi Ruotsissa.